

Kasvuyrittäjyyden ohjelman (sis. Mittelstand) TEM-toimeenpanon tilannekatsaus

Yrittäjyyden neuvottelukunta 11.11.2025
Jaana Lappi TEM

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kasvuyrittäjyyden ohjelma (sis. Mittelstandin)

Kasvuyrittäjyyden ohjelma hyväksyttiin työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmän kokouksessa 9.4.2025. [Ohjelma](#) julkaistiin 22.5.2025 ja ohjelman toimeenpano käynnistyi 16.6.2025.

- Ohjelman lähtökohtana on hallitusohjelman kirjaus: *"Talouden ja viennin kivijalkaa vahvistetaan sitoutumalla toimenpiteisiin, joilla tuhlataan kasvuhakuisten keskisuurten yrittäjävetoisten yritysten (ns. Mittelstand) määrä vuoteen 2030 mennessä"*.
- Toteuttaa **osin** myös hallitusohjelmakirjausta: *"Luodaan edellytyksiä maailman parhaan startup- ja kasvuyritysekosysteemin kehittymiselle."*
- Valmistelusta on vastannut kasvuyrittäjyyden ohjelman työryhmä, jossa mukana TEM, VM, MMM sekä TEM:n hallinnonalan edustajia. Sidosryhmiä on kuultu laajennetuissa työryhmän kokouksissa sekä lausuntokierroksella (27.11 – 10.12.2024).
- Ohjelman toteutumisesta ja seurantaindikaattoreiden kehityksestä raportoidaan vuosittain. Ohjelmalle määritetty seurantaindikaattorit.

Sisältö

Esipuhe	7
1 Lähtökohdat ja tavoitteet	8
2 Katsaus kasvuyrityksiin ja niiden toimintaympäristöön	14
3 Kasvun haasteet ja mahdollisuudet	18
3.1 Kasvuhakuisuus ja kasvuyritykset.....	22
3.2 Vienti ja kansainvälistyminen.....	26
3.3 Uudistuminen erityisesti TKI:n avulla.....	28
3.4 Kasvun rahoitus	36
3.5 Yrityspalvelut ja palveluketjut.....	39
3.6 Osaamistarpeisiin vastaaminen.....	41
3.7 Toimintaympäristön muut haasteet ja mahdollisuudet	44
4 Ohjelman toimenpide-esitykset	46
4.1 Kasvuhalusta kasvukykyyn - tuetaan yritysten kasvua ja uudistumista.....	46
4.2 Terävöitetään kasvun rahoitusta	50
4.3 Parannetaan yrityspalveluketjujen toimivuutta uudistamisen, kasvun ja kansainvälistymisen vauhdittamiseksi.....	52
4.4 Vastataan kasvuyritysten osaamistarpeisiin.....	53
4.5 Muut toimenpiteet.....	54
5 Kasvuyrittäjyyden ohjelman seuranta	56
Liite: Kasvuyrityskatsaus	57

Toimeenpanon organisointi

1. Toimenpiteiden
konkretisointi ja
vaiheistus

2. Seuranta ja
raportointi

3. Toimeenpanon
organisointi

Hankesuunnitelma
+ liite

2. Ohjelman seuranta, raportointi ja tiedottaminen

Seuranta ja raportointi

- Vuosittaiset katsaukset
 - Kasvuyrittäjyyden ohjelman toteutumiseen
 - Seurantamittareiden kehitykseen
 - Tiedoksi työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmälle
- Yhteenveto Kasvuyrittäjyyden ohjelman kokemuksista 2026-2027 (mahdolliset nostot seuraavaan hallitusohjelmaan)

Tiedottaminen

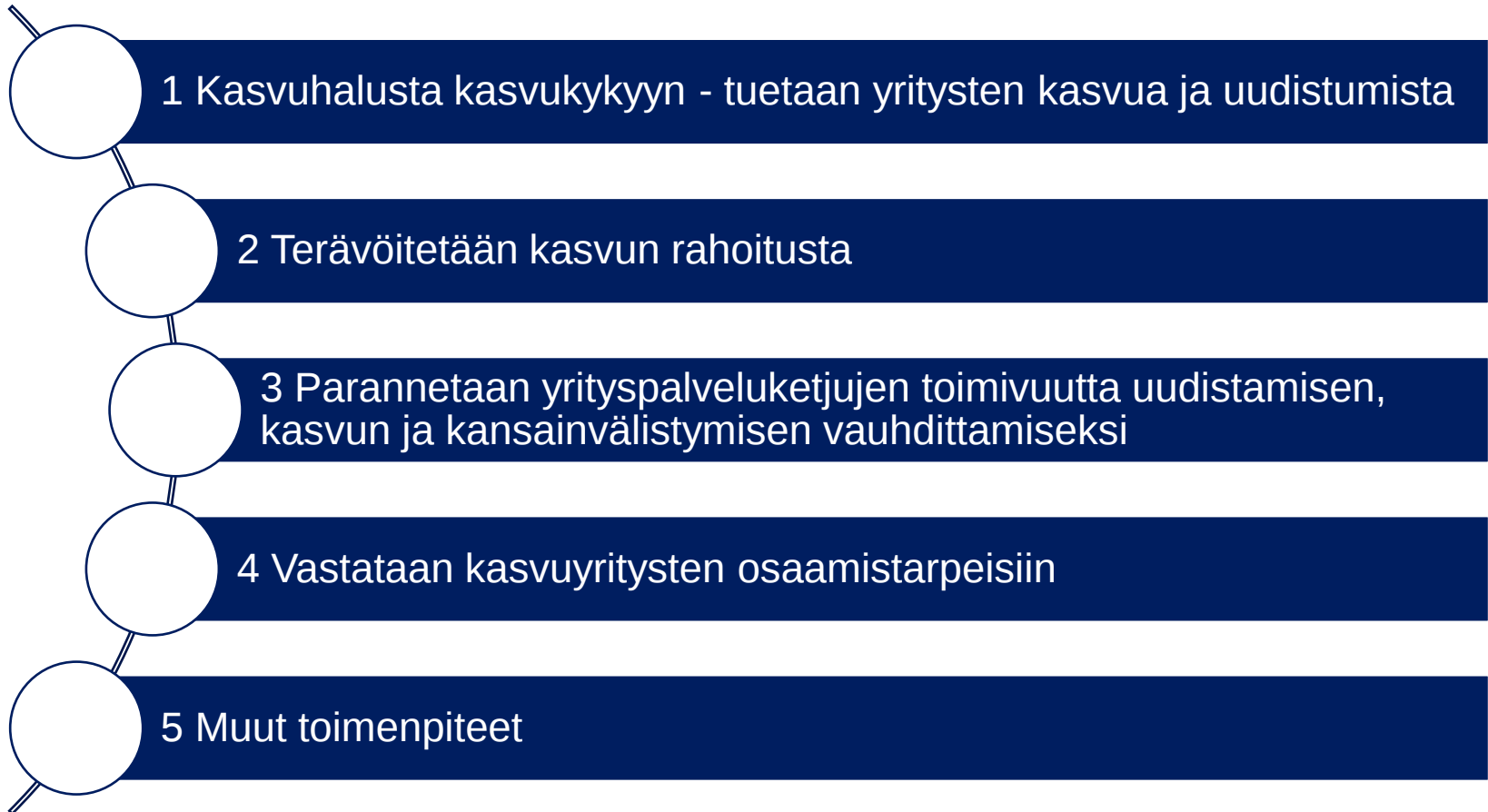
- Tiedotetaan vuosittain (katsaukset)
- Muut kanavat

3. Toimeenpanovaiheen organisointi

- 1. Kasvuyrittäjyyden ohjelman toimeenpanon TEM-työryhmä (TEM:n hallinnonalan toimijat)** – Erityisesti TEM:n hallinnonalan toimien toimeenpanon tukeminen ja seuranta.
- 2. Valtioneuvoston yrittäjyyden edistämisen työryhmä:** Kasvuyrittäjyyden ohjelman toimeenpanon tukeminen ja seuranta muiden ministeriöiden toimien osalta
- 3. Yrittäjyyden neuvottelukunta:** seurantaryhmä sidosryhmille (ml. kunnat)

Toimenpidekokonaisuudet

1. Tuetaan yritysten kasvukykyä, uudistumista ja kansainvälistymistä (nostoja ja huomioita toimista sinisellä) *

1. **Vauhditetaan Mittelstand-yritysten tai sellaiseksi aikovien kasvua siten, että uudistuminen ja kansainvälistyminen ovat yhä useamman yrityksen kasvun ajuri.** TEM, UM, BF, FV, ELY:t, Tesi, korkeakoulut, VTT, kuntien elinkeinotoimet/kehitysyhtiöt
Toimi: kampanjasta toimintamalliksi. Haaste/mahdollisuus: enemmän yhteiset tavat toimia.
2. **Kannustetaan yrityksiä - erityisesti keskisuuria – rohkeampaan uudistumiseen TKI-toimilla.** TEM, TEM-toimijat, kuntien elinkeinotoimet/kehitysyhtiöt, yrittäjä- ja elinkeinojärjestöt + VM ja Verohallinto
Toimi: mm. T&K-verokannustimesta infoaminen. Haaste: Verohallinnon toimintamalli. TIN:llä selvityshanke: tilintarkastajien kokemukset. (VATT, Aalto). Lisäksi: miten nykyisellä T&K-rahoituksella voidaan rahoittaa innovaatiotoimintaa?
3. **Kohdennetaan T&K-tuet entistä painokkaammin kasvuyrityksille sekä korkean innovaatiokyvykkyyden tai -potentiaalin yrityksille.** TEM ja TEM-toimijat
4. **Lisätään digitalisaation, datan, suurteho- ja kvanttilaskennan sekä tekoälyn hyödyntämistä kasvun mahdollistajina.** TEM ja TEM-toimijat, OKM (elinkeino- ja yrittäjäjärjestöt)
5. **Huolehditaan innovaatorahoituksen tasosta, jotta kyetään varmistamaan, että mm. lisääntyvä T&K-toiminta johtaa innovaatioiksi ja kansainväliseksi liiketoiminnaksi ja sen kasvuksi.** TEM, BF, ELY:t
Toimi: innovaatorahoituksen tason tarkistaminen. Haaste: rahoituksen leikkaukset.
6. **Nopeutetaan ja lisätään tutkimustulosten ja osaamisen siirtoa sekä yhtenäistetään siirtoihin liittyviä käytäntöjä ja juridiikkaa uuden tutkimuspohjaisen yritystoiminnan kasvattamiseksi.** OKM, TEM, VM, LVM, STM, YM ja MMM, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset
Toimet: edellyttävät vielä täsmentämistä. Tavoitteena täsmentää toimia TEM:n hallinnonalan näkökulmasta. Uuden tutkimuslähtöisen yritystoiminnan lisäksi toimia myös pk-yritysten tutkimustulosten ja osaamisen hyödyntämiseen.

- * huom! [Ohjelmassa](#) tarkemmin toimenpiteet (a,b,c jne)

2. Terävöitetään kasvun rahoitusta

- 7. Terävöitetään TEM-toimijoiden kasvun rahoitusta ja tiivistetään yhteistyötä nopeasti kasvavien yritysten rahoituksessa sekä suunnataan rahoitusta nopeasti kasvaville yrityksille ja uusille aloille, myös toimialat ylittävälle.** TEM, TEM-toimijat, (kuntien elinkeinotoimet/kehitysyhtiöt)

Useita Finnveran ja Tesin toimia, jotka edenneet hyvin. Haaste: EU-rahoitusneuvonnan kutistuneet resurssit.

- 8. Monipuolistetaan kasvun rahoitusta.** TEM, Tesi, Pääomasijoittajat ry, VM, Verohallinto

Toimenpiteet edennet hyvin, ohjelman ohella VM:n Finanssialan kasvustrategiassa tärkeitä toimia.

3. Parannetaan yrityspalveluketjujen toimivuutta uudistamisen, kasvun ja kansainvälistymisen vauhdittamiseksi

9. Huolehditaan, että tulevilla elinvoimakeskuksilla on tarvittavat resurssit edistää kasvuhakuisten yritysten kasvukyvykkyyttä, T&K-toimia ja kansainvälistymistä kaikilla alueilla yritysten kasvu- ja kansainvälistymispolun alussa Team Finland -toimijoiden työnjaon mukaisesti. TEM, ELY-keskukset, kuntien elinkeinotoimet/kehitysyhtiöt

Toimia: Elinvoimakeskusten T&K-rahoitus ja Kasvupalvelut etenevät. Haaste: varhaisen vaiheen matalan kynnyksen kehittämisrahoituksen saatavuus ja palveluohjaus

10. Kehitetään kasvuyritysten kansainvälistymispalveluita siten, että Team Finland-rahoitus- ja palvelupolku (maa)kunnasta maailmalle on katkeamaton. UM, TEM, BF, ELY:t, kuntien elinkeinotoimet/kehitysyhtiöt, (elinkeino- ja yrittäjäjärjestöt)

Toimia: TF-verkoston strategia, mm. selvitetään mahdollisten maksullisten yrityspalveluiden käyttöönottoa ulkomaanverkostoon.

4. Vastataan kasvuyritysten osaamistarpeeseen

- 11. Kannustetaan kasvuyrityksiä ja työnantajia kehittämään jo työmarkkinoilla olevien osaamista kasvukyvykkyyden nostamiseksi.** TEM, ELY-keskukset, Jotpa, OKM
- 12. Selvitetään kasvuyritysten avainhenkilöiden verokannusteita: optiot ja osakekannustimet.** VM
- 13. Huolehditaan kasvuyritysten osaamistarpeisiin vastaamisesta sekä osaavan työvoiman saatavuudesta.** OKM, Opetushallitus, (kunnat/työllisyysalueet) TEM, ELY-keskukset, VM
- 14. Tehdään Suomesta houkuttelevampi maa tehdä työtä ja investoida.** TEM, BF, ELY-keskukset, OKM, Opetushallitus, UM, STM, kunnat/työllisyysalueet, työnantaja- ja yrittäjäjärjestöt

11-14: Toimet: edellyttävät vielä konkretisointia, pohdittu mm. ESR-rahoituksen hyödyntämistä ja seuraavan EU-kauden ohjelmavalmistelua (TP 11). Haaste/mahdollisuus: osaamisen päivittäminen, mm. teknologioiden hyödyntäminen edellyttää osaamiseen panostamista.

5. Muut toimenpiteet

- 15. Mahdollistetaan kasvua ja innovaatioita julkisilla hankinnoilla.** TEM ja kaikki ministeriöt sekä hallinnonalat, VM, kunnat, hyvinvointialueet
- 16. Vähennetään sääntelyä ja poistetaan tarpeetonta kasvua estävää sääntelyä.** TEM ja hallinnonala, muut ministeriöt
- 17. Lisätään ja kehitetään tietopohjaa sekä parannetaan tilannekuvaa kasvuyrityksistä, erityisesti keskisuurista ja midcap-yrityksistä.** TEM

Kiitos!

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet